

Aan: De Tweede Kamer
Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
T.a.v. mevrouw Mariëtte Hamer
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

In afschrift aan: Fractievoorzitters en Vaste Commissie Landbouw, Natuur en
Voedselkwaliteit Tweede Kamer

Bijlage: rapport 'Stikstof en natuurherstel – Onderzoek naar een ecologisch noodzakelijke
reductiedoelstelling van stikstof

Onderwerp: Stikstof en Natuurherstel vragen om grote stappen nieuw kabinet

Den Haag / Wageningen, 19 mei 2021

Geachte mevrouw Hamer,

Het stikstofprobleem is één van de belangrijkste onderwerpen voor het nieuw te vormen
kabinet.

Problemen zullen enkel kunnen worden opgelost nadat eerst ernst en omvang van het
probleem goed in beeld is. Uit recent wetenschappelijk onderzoek blijkt dat vergaande
stikstofreductie nodig is om ecologische schade te beperken en te herstellen, veel meer dan
tot nu toe is ingezet. Deze boodschap willen wij namens 35 betrokken hoogleraren
agenderen voor het nieuw te vormen kabinet.

Wij sturen u hierbij het rapport 'Stikstof en natuurherstel – Onderzoek naar een ecologisch
noodzakelijke reductiedoelstelling van stikstof'.

Stikstof is niet in de eerste plaats een juridisch probleem door de stagnatie van de
woningbouw. Stikstof bedreigt al meerdere decennia de natuurkwaliteit en is in de eerste
plaats een ecologisch probleem. Om stagnatie in de bouw opgelost te krijgen zal het
ecologisch probleem moeten worden opgelost.

Het rapport Stikstof en Natuurherstel is opgesteld door elf vooraanstaande wetenschappers
op het gebied van stikstofecologie en biodiversiteit. Het geeft een scherp beeld van de
ecologische stikstofschaade en wat minimaal nodig is om de schade aan te pakken.

Het rapport toont aan dat de wet Stikstofreductie en Natuurverbetering (Kamerstuk 35 600)
ernstig onvoldoende is. Met de beleidsambitie zoals neergelegd in het wetsvoorstel wordt
een groot risico genomen dat unieke belangrijke natuurwaarden verloren gaan. Daarom
vragen wij u, samen met 35 hoogleraren met verwante leerterreinen, om het natuurbelang te
agenderen bij de vorming van het nieuwe kabinet. Wij zijn van mening dat voor behoud van
de natuur en bescherming van de biodiversiteit vergaande maatregelen nodig zijn die alle
sectoren raken. Een structurele aanpak zorgt voor een leefbaar Nederland en trekt ons uit
het juridisch moeras waarin we langzaam verdrinken.

In het rapport wordt stevig gewaarschuwd voor overtrokken verwachtingen van
natuurherstelmaatregelen. De wet Stikstofreductie en Natuurverbetering is gebaseerd op
ongefundeerde verwachting van natuurherstelmaatregelen.

Het afgelopen jaar is sterk beheerst door het coronavirus, en de in verband daarmee getroffen ingrijpende maatregelen. Wij kunnen het ons eenvoudig niet permitteren als een nieuwe impasse zou ontstaan als gevolg van de stikstofproblematiek.

In de samenleving is voldoende kennis aanwezig om het stikstofprobleem op te lossen. Wij roepen u op zeker te stellen dat het stikstofbeleid van het nieuwe kabinet zal zijn gebaseerd op deugdelijk onderzoek naar ernst en omvang van de ecologische stikstofschaade. Het rapport Stikstof en Natuurherstel biedt daarvoor een belangrijk vertrekpunt.

U treft de lijst van hoogleraren onderstaand aan.

Wij zijn uiteraard tot nadere toelichting bereid.

Met vriendelijke groet,

Louise Vet
Em. hoogleraar Evolutionaire Ecologie – Wageningen Universiteit

Jan Willem Erisman
Professor Environmental Sustainability – Universiteit Leiden

Het rapport 'Stikstof en natuurherstel – Onderzoek naar een ecologisch noodzakelijke reductiedoelstelling van stikstof' wordt gesteund door:

1. **Prof. dr. M.N.C. Aarts** - Professor Socio-Ecological Interactions – Rijksuniversiteit Nijmegen
2. **Prof. dr. M.A.P.A. Aerts** - Hoogleraar Systeemecologie - Vrije Universiteit Amsterdam
3. **Prof. dr. C.J. Bastmeijer** - Professor of Nature Conservation and Water Law – Universiteit van Tilburg
4. **Prof. dr. M.P. Berg** - Hoogleraar Bodemfauna en Natuurlijke Ecosysteem Dynamiek - Vrije Universiteit Amsterdam en Universiteit Groningen
5. **Prof. dr. J.J. Boersema** - Hoogleraar Grondslagen van de milieuwetenschappen – Universiteit Leiden
6. **Prof.dr.ir. P.M. van Bodegom** - Professor Environmental Biology - Universiteit Leiden
7. **Prof. dr. ir. C. Both** – Ecologie en klimaatsverandering - Rijksuniversiteit Groningen
8. **Em. prof. dr. L. Brussaard** – Em. hoogleraar bodembioogie – Wageningen Universiteit
9. **Prof. dr. ir. G.B. De Deyn** – Bodembioogie – Wageningen Universiteit
10. **Prof. dr. M. Dicke** – Hoogleraar Entomologie – Wageningen Universiteit
11. **Prof. dr. R. van Diggelen**, Hoogleraar Ecosysteembeheer, Universiteit Antwerpen
12. **Prof. dr. ir. N.D. van Egmond** - hoogleraar Milieukunde en Duurzaamheid – Universiteit Utrecht
13. **Prof. dr. ing. J.W. Erisman** – Professor Environmental Sustainability – Universiteit Leiden

14. **Prof. dr. R.P.B. Foppen** – Professor Integrated Conservation Biology – Radboud Universiteit Nijmegen
15. **Prof. dr. ir. J.W. van Groenigen** – Bodembioologie – Wageningen Universiteit
16. **Prof. dr. ir. D. Kleijn** - Chair Plant Ecology and Nature Conservation – Wageningen Universiteit
17. **Prof. dr. J.C.J.M. de Kroon** - Hoogleraar Plant Ecology – Radboud Universiteit Nijmegen
18. **Prof. dr. H.B.J. Leemans** – Hoogleraar Milieusysteemanalyse - Wageningen Universiteit
19. **Prof. dr. ir. L. Mommer** – Hoogleraar Plant Ecologie en Natuurbeheer – Wageningen Universiteit
20. **Prof. dr. H. Olf** - Hoogleraar Ecologie en Natuurbescherming - Rijksuniversiteit Groningen
21. **Prof. dr. T. Piersma** - Hoogleraar Trekvoegeleecologie - Rijksuniversiteit Groningen & Koninklijk NIOZ
22. **Em. prof. dr. ir. JD van der Ploeg** – Em. hoogleraar rurale sociologie – Wageningen Universiteit
23. **Em. prof. dr J.W.F. Reumer** - Em. hoogleraar Vertebrate Paleontology - Universiteit Utrecht
24. **Prof. dr. H.A.C. Runhaar** - Governance of Nature and Biodiversity - Universiteit Utrecht
25. **Prof. dr. H. Siepel** - Head of Department Animal Ecology and Physiology – Radboud Universiteit Nijmegen
26. **Prof. dr. A.J.P. Smolders** - Bijzonder hoogleraar Toegepaste Biogeochemie - Radboud Universiteit Nijmegen
27. **Prof. dr. M.B. Soons** - Professor in Plant Dispersal Ecology and Conservation – Universiteit Utrecht
28. **Prof. dr. A. Tukker** – Hoogleraar Industriële Ecologie en directeur van het Centrum voor Milieuwetenschappen (CML) - Universiteit Leiden
29. **Prof. dr. E. Turnhout** - Professor in The Politics of Environmental Knowledge – Wageningen Universiteit
30. **Prof. dr. ir. P.H. Verburg**, Hoogleraar Milieugeografie, Vrije Universiteit Amsterdam
31. **Em. Prof. dr. L.E.M. Vet** - Em. hoogleraar Evolutionaire Ecologie – Wageningen Universiteit
32. **Prof. dr. ing. M. G. Vijver** – Professor of Ecotoxicology – Universiteit Leiden
33. **Prof. dr. ir. F.T. de Vries** - Professor of Earth Surface Science, Universiteit van Amsterdam
34. **Prof. dr. M.J. Wassen** - Professor in Environmental Sciences – Universiteit Utrecht
35. **Prof. dr. M. WallisDeVries** - Plant Ecology & Nature Conservation Group – Wageningen Universiteit